

הערוגות לבקורת שנזרעו באותו הזמן, אולם לא נעשתה בהם שום מלחמה. נחקפו בחוקה ע"י הפרעושים, צמחים רבים נבלו ומתו, אחרים נתעכבו בנידולם. תוצאות אלה מוכיחות שאפשר לשמור על המשתלות מפני התקפת פרעושי אדמה. דרכי המלחמה.

א) כסוי ברשת. הצמחים לא נחלשו לגמרי על-ידי הכסוי לשרות שהששו לזה. כמובן שאין לזרעם בצפיפות. במקרה זה המרחקים בין הצמחים במשתלות היו 2×8 ס"מ, כמות הזרעים היתה 3 גרם למטר מרובע. יש לשום לב, שהרשת תכסה יפה את כל הארנו מבלי שישארו סדקים.

ב) פוזר אבקת "פירטרום" (ערוגה פתוחה). מתחילים בפוזר האבקה בעזרת "מאבק" ביום השלישי אחרי הנביטה וממשיכים בזה כ-12 יום, עד שמופיעים שלשת העלים הרגילים. והצמחים מגיעים לגובה של 10 ס"מ בערך. מאבקים בכל בוקר לפני ההשקאה. כמות האבקה הדרושה היא 20 גרם למטר מרובע.

בשעת הצורך מאריכים כמובן את זמן המלחמה. אולם בדרך כלל נמצאים כבר הצמחים בזמן הנ"ל, שהגיעו לגובה של 10 ס"מ, מחוץ לסכנה. אפשר גם להבר את שני אפני המלחמה: בתחילה מכסים את המשתלות, ואם נשקפת סכנה שהצמחים יחלשו ע"י הכסוי לרגלי זריעה צפופה או עכובים אחרים בנידול, מסירים את הרשת ומפזרים אבקת פירטרום. את האמצעי הנכון יבחר לו הנגן לפי הסתכלותו והתפתחות השתילים.

ההוצאות למלחמה בפרעושי אדמה אינן גדולות, ביחוד ביחס לערכם של השתילים המוקדמים. רשת זבובים עולה מ-60 עד 80 מ"ל מטר מרובע. פירטרום עולה 200—250 מ"ל הק"ג. לכל מטר מרובע דרושים 20 גרם. מאבקים 12 פעם ז"א 240 גרם אבקה לכל מטר מרובע = 60 מ"ל בערך.

במשקים רבים נוהגים לסדר את המשתלות המוקדמות מעל לאדמה. על-פי הנסיון שלנו צריך להעמיד אותן לכל הפחות בגובה של מטר אחד וגם למעלה מזה. משתלה כזאת דורשת עבודה מרובה והוצאות לחמרים (עמודים), במקומות רבים ממעשים לשום עפר במשתלות אלה, שמתביש מהר וגורר אחריו נידול אטי מאד של השתילים. לעומת זאת דורשים דרכי מלחמה המנויים לעיל רק מעט זמן והוצאות.

מלואים לשאלת זני ענבניות בארץ

מאת המחלקה להדרכה.

בסקירתנו ב"דיעות" ז'—ח' על תוצאות נידולם של זני ענבניות משנת תרפ"ז העירונו, שבמה זנים מהמפורסמים לא נכנסו אל תוכה. בשנת תרפ"ח מלאנו אחרי זה, ובני הדרכה שלנו, באזורי הארץ השונים, זרענו מקצתם של הזנים שצינו לפנינו. הטבלא מכילה תוצאות של 7 זנים חדשים, שלא היו ברשימה הקודמת, הם מצטיינים ברובם מבחינת יכולת ובכירותם (מספר 3, 4, 5) או מבחינת טיב הפרי וצורתו (מספר 5, 10, 11), ועוד נשוב לעמוד עליהם בפרוטרוט. הזנים "טוקבוד" (הנוכח פה ראשונה) ו"פירט" (שכבר צויין ברשימתנו הקודמת כז

תוצאות שדות הדרך בטרסה, זני ענבניות

שם חוץ	נחלת יהודה 18.8.28 השתקלה			סתר תקוה 80.8.28 השתקלה			עין חרוד 16.8.28 השתקלה			רנניה ב' 16.11.27		
	הובות בקני צינור			הובות בקני צינור			הובות בקני צינור			הובות בקני צינור		
	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים	מ"ר מטרים מטרים
(1) שירש	2881	522189	1252	4320	435	1891	4/6	3384	691	542416	30/5	-
(2) שוקביר	2609	361643	501	3096	23/5	491416	4/6	3638	544	551795	27/5	-
(3) No 1	5994	633372	572	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(4) No 2	5161	963035	769	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(5) בביר השוק No 3	3840	942812	631	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(6) אכסורט רע	3028	371736	852	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(7) לוקלוס	3459	511511	439	3948	23/5	481517	4/6	2952	321	421442	16/5	-
(8) אדמה גדולה בבירה	3031	431972	758	3360	3/6	561862	4/6	-	-	-	-	-
(9) אכסורט	3732	781864	590	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(10) פניית הבביר No 4	3360	651750	297	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(11) No 5	3749	821624	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(12) כרור האש	2301	661125	173	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(13) פלא השוק	2424	641462	272	-	-	-	-	-	-	-	-	-

הבכיר ביותר) החלו לחדור, בהשפעתנו, למשק העברי, ובשנת תרפ"ט תפסו מקום ניכר בן הירק, והם נפוצים כעת על-ידי כוחרי הזרעים בארץ. את יתר הזנים, שאנו מציינים בטבלא, אין ברצוננו לפרסם עוד את שמם מפורש, מכיון שלא נתבררו לנו עוד מכל צדדיהם, ואין בחפצנו להכניס ערכוביה של זנים בשוק הזרעים ולבלבל ע"י כך את הנגן. אולם אנו נכונים לתת מעט זרעים של הזנים הללו לכל נגן, שיתענין בכך ויבטיח להודיע לנו את התוצאות. אנו מוסרים בטבלא תוצאות של 13 זנים מתוך 39 זנים שנדלנו אותם ב־4 נגי הדרכה ובאזורי הארץ השונים. רכנו בעקר את העבודה בשדה בנחלת-יהודה, בדגניה ב' התוצאות לא היו רצויות, מפני סבות טכניות שונות או סבות אחרות שמקורן לא ברור לנו, ומשדה זה אנו מביאים רק שני זנים (מספר 8, 10). את שאר התוצאות אנו גוונים לעת-עתה. כקנה מדה לעסק-הירדן אנו מביאים את הזן "לוקולוס", השנה אנו חוזרים לברר את שאלת זני העגבניות בעמק הירדן. כאמתי-המדה לאזור "השרון" אנו מביאים את הזן "פלא השוק", שעודנו כיום הנפוץ ביותר בסביבה זו.

מלבד הזנים החדשים (מספר 2, 3, 4, 5, 9, 10) אנו מזכירים, יחד עם "לוקולוס" ו"פלא השוק", את הזנים "פירט" ו"אכספורט דני", המצטיינים בבכירותם הגדולה, הוספנו עליהם גם "אדומה גדולה בכורה", החשובה כנראה בעמק הירדן ואת הזן "ברור האש", המצטיין בכגולותיו המיוחדות; טיב הפרי ונגסות השיח; סגולה חשובה מאד, ביחוד כאן בארץ, שהתפשטות הבדים לפרקים גדולה ביותר. זן זה מרשה לנגן להרבות במספר הצמחים על פני החלקה ויחד עם זה לא להבכיר על העבודות וביחוד על עבודת האסוף.

רשימת המחלות לעונת הסתיו אוקטובר-פברואר

מאת המחלקה לפטולוגיה.

1. ירקות.

א. במנבטה.

המחלה היותר קשה במנבטה היא מחלת חלי הנופל: המחלה נגרמת ע"פ רוב על ידי מעוררי המחלה המצויים באדמת המנבטה. יש לפיכך ליעץ בכל חוקף לחסא את אדמת המנבטה במים רותחים או בפורמלין.

יש גם ליעץ - מכיון שהרבה פעמים באה המחלה ע"י הזרעים - לחסא את זרעי הירקות. ביחוד יש לדרוש את החסא בורעי-ברוב סלק ובתפוחי-אדמה, כי יש לחשוש למחלה ודאית. ב. בשדה.

ס.ל.ק. - 3 מחלות: א) הופעת כתמים צהובים חומים הנגרמים ע"י *Cercospora*.

ב) מחלת הקמחון.

ג) מחלת ההלדון.

אמני המלחמה: א) המלחמה נגד ה-*Cercospora*: אסור לקחת זרעים מצמחים נזועים.

זריקת סרק בורדו בן אחוז אחד בשעה שהצמחים עודם בגיל צעיר.

ב) נגד קמחון - גפזר מוקדם.